

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

U bent hier vanavond heen gekomen om opnieuw het Woord te horen. Niet alleen daarvoor want de eredienst is meer dan dat maar het is wel een heel belangrijk onderdeel ervan. U bent hier gekomen omdat u het Woord van God tot u wil laten komen.

Is dat zo? Willen we inderdaad het Woord van God ontvangen, hebben we een *ontvankelijk* hart? Een hart dat het Woord van God wil en *kan* ontvangen, dat daar werkelijk ruimte voor heeft en wil maken.

Daar denken we vanavond over na. Die denkoefening geeft Jezus ons vanavond vanuit de gelijkenis van de zaaier, beter gezegd de gelijkenis van het zaad. We staan bij dit gedeelte stil omdat binnenkort ook de wijkbijbelkringen daarmee bezig gaan.

Jezus vindt het blijkbaar nodig om ons daar bij stil te doen staan. Zijn er misschien verhinderingen bij ons waardoor het Woord *geen* vrucht kan dragen? Staan we echt open voor Zijn Woord?

We zeggen misschien principieel, ja natuurlijk, ik wil mij door het Woord laten leren, gezeggen, bemoedigen want het is het Woord van God.

Dat is mooi dat u dat zegt maar is dat echt zo? Kennen wij ons eigen hart dan wel voldoende? Is ons hart echt een plek waar het Woord van God kan landen, vaste voet kan krijgen op de bodem van ons leven? Of zijn we zo voorgesorteerd, hebben we in de loop van de tijd onze manier van leven en denken ontwikkeld dat het Woord eigenlijk alleen nog maar op een beperkte manier bij ons ingang kan krijgen. Bepaalde onderwerpen, thema's uit de Schrift, die kunnen we aanhoren want dat komt in ons straatje te pas maar andere, nou, laat maar een beetje, liever niet. Ik vind dit wel een spannende vraag. Als ik naar me zelf kijk, laat ik de Schrift echt in zijn volle breedte en diepte op me afkomen? Of ben ik zo bepaald door mijn achtergrond, opvoeding, persoonlijkheid, voorkeuren dat ik de Schrift bewust of onbewust pers in de mal die mij past.

Ik stel de vraag anders: Hoe luisteren wij naar een preek? Luisteren we zo dat we bevestigd willen worden in wat wij al van mening zijn en dat van alles zijn, kan voor iedereen verschillen. Of luisteren we zo dat we zeggen, ik hoor het Woord spreken in deze preek en dan is het goed hoe het ook is. En het kan bevestigend zijn en dat mag ook zeker maar ook al is het een Woord dat mij eigenlijk niet zo aanspreekt, een Woord dat ik liever wil verdringen, een Woord dat best nieuw voor mij is en ik kan dat eigenlijk moeilijk inpassen en combineren met hoe ik tot nu toe het geloof beleef, een Woord dat mij lastig valt en uitdaagt.

Maar dat je toch zegt, bepalend is voor mij dat ik het Woord dat in de verkondiging tot mij komt serieus wil overdenken welk Woord het ook maar is. En natuurlijk is het wel de bedoeling dat de verkondiging ook echt opkomt uit het Woord dat mag je van voorgangers verwachten. En dat mag u ook toetsen en daar mag u kritiek op hebben maar dan gaat het ook ergens over.

Dus de vraag: Staan wij werkelijk open voor het Woord van God of denkt u dat er bij u belemmeringen zijn om het Woord van God te ontvangen in zijn volle breedte, diepte, lengte en hoogte? Dat zou een vraag kunnen zijn als voorbereiding op een dienst. We kennen voorbereiding HA maar je kunt je ook voorbereiden op een gewone dienst. Dat je bij jezelf nagaat, is er iets bij mij, in mijn leven en denken wat de werking van het Woord van God in de weg staat? Dat is wel een goede vraag want als dat zo is kan het Woord niet in ons komen, dan kunnen we niet gezegend worden door de verkondiging. En zo komen we bij de gelijkenis van vanavond.

Jezus helpt ons onszelf vanavond die vraag te stellen als een spiegel, geeft voorbeelden van drie soorten verhinderingen, drie soorten omstandigheden die maken dat het Woord niet kan landen bij ons en waardoor we dus ook geen vrucht gaan dragen. En dat is natuurlijk niet goed als dat zo is.

•

Jezus spreekt een gelijkenis uit. Daar wil ik even iets over zeggen, wij denken bij gelijkenissen dat die bedoeld zijn om de zaak makkelijker te maken. Beeldende taal om de boodschap eenvoudiger te maken. Zo wordt het vaak verteld aan kinderen. Toch is dat niet wat we Jezus horen zeggen als hij aan de leerlingen uitlegt waarom hij in gelijkenissen spreekt, in vs. 11: "Omdat het u gegeven is de geheimenissen van het Koninkrijk van de hemelen te kennen maar aan hen is het niet gegeven"

En die "hen" zijn de Farizee-en en Schriftgeleerden. Jezus spreekt in gelijkenissen maar ze worden alleen begrepen door de goede verstaander.

Gelijkenissen functioneren als een schifting. Voor wie zich wil spiegelen aan een gelijkenissen, wie wil nagaan waar hij zelf zit in die gelijkenis, wie daar moeite voor wil doen, voor diegene werkt een gelijkenis onthullend, verhelderend. Maar voor wie zich pantsert voor de woorden van Jezus, zoals de Farizeeën en Schriftgeleerden werken de woorden van de gelijkenis juist verhullend, toesluitend.

En de vraag vanavond is: Willen wij ons spiegelen aan deze gelijkenis? Dan zullen we gezegend worden en zullen we geestelijk vruchtbaar zijn.

•

Een eerste resultaat van het gestrooide zaad is dat het op de weg valt waar het wordt weggepikt. Het zijn mensen, zegt Jezus die wel van het Koninkrijk horen maar het niet begrijpen". "Niet begrijpen" wil hier zeggen die het niet grijpen, die het afwijzen. Dat komt bij ons niet voor, echt bot afwijzen. Nu ja, dat vroeg ik me dus hardop af zojuist of dat zo is. Hebben we niet de neiging van ons af te schudden wat ons niet past, wat ons in de preek niet aanspreekt, wat niet comfortabel is, wat ons misschien confronteert met onszelf.

•

Een ander deel van het zaad valt wel op een plek waar wel aarde is maar het laagje aarde is heel dun en daaronder zit gelijk de rotsbodem. Daarom groeit het aanvankelijk snel maar het verdort ook snel omdat de aarde geen vocht kan vasthouden.

Zo kan het geloof zijn. Het is net als het zaad, het fleurt even op heel krachtig maar het gaat dood. Het is een oppervlakkig geloof. Is dat herkenbaar? Iemand zong enthousiast mee met dat opwekkingslied, iemand deed belijdenis, iemand zette zich in voor de kerk, zat zelfs in de kerkenraad maar nu, het lijkt soms wel kwijt te zijn. Soms zeg maar heel vaak.

In de kerk waarin ik ben opgegroeid bezigt men de uitdrukking: Laat het geloof eerst maar eens overwinteren en overzomeren. En daar zit een waarheid in. Kan je geloof ook tegen beproeving? Houdt het geloof het ook als het moeilijk wordt in je leven? Hoe diep is het geloof verworteld?

Het geloof is wat meer en wat anders dan alleen een gevoel. Je kunt heel blij worden van het geloof - in de tekst staat dat iemand het evangelie meteen met vreugde ontvangt - dat is mooi maar waar is die blijdschap op gebaseerd? Zeker blijdschap is een vrucht van het geloof maar het geloof is meer dan een gevoel.

Het geloof is een zaak van het hart zegt de Bijbel. En het hart is in de Bijbel niet iets om je gevoel mee aan te duiden - zoals bij ons een hartje - maar de plaats waar je wil zit. Het geloof is een zaak van de wil, wat wil je nu eigenlijk? Wat is je verlangen? Wil je God dienen? Het hart is de plaats waar keuzes gemaakt worden.

Het geloof is niet iets wat aan de oppervlakte ligt maar iets van je hart, iets van je hele leven.

Kan je geloof daarmee omgaan, met alle dingen van je leven? Heeft het te maken met alle dingen van je leven, raakt het Woord aan de vezel van je bestaan, geeft *het richting aan* alle dingen van je leven, is het toonaangevend? De vraag is dus: Hoe diep is het Woord ingedaald in je leven, hoe sterk is het geloof verworteld, verweven met je leven van alledag?

Een vraag die ik hierbij ook stel is: Is je geloof bestand tegen de Schrift? Je kunt wel eens mensen tegenkomen die zeggen: Ik geloof maar als de Bijbel opengaat geven ze niet thuis, kunnen ze daar niet mee uit de voeten, laten ze zich daardoor niet corrigeren en ook niet bemoedigen.

En je kunt serieus worstelen met teksten uit de Bijbel dat doe ik ook maar je kunt de Schrift niet zomaar aan de kant schuiven, dan verschrompelt je geloof een keer. Is ons geloof bestand tegen stevige Bijbelstudie of wordt het soms daardoor opengebroken en laten we dat gebeuren?

Een oppervlakkig geloof. Dat kan een geloof zijn zolang er ook anderen zijn die geloven en dus doe je ook mee. En nu geloof ik zeker dat het geloof niet kan zonder anderen die ook geloven – broers en zussen maar hangt het daar helemaal van af? Dat was ook het spannende van die coronatijd. Dat kan het ook spannende zijn als onze kinderen en kleinkinderen niet meer geloven. Wat doet dat met u, bid om blijvende verworteling van het geloof in uw eigen leven en evenzeer in dat van uw kinderen, kleinkinderen. Een oppervlakkig geloof heeft het moeilijk als steeds minder mensen om ons heen geloven.

Jezus zegt over dit oppervlakkige geloof ook dat het meteen verdwijnt als het blootgesteld wordt aan vervolging en verdrukking (21). Dat is wel een lastige uitspraak. Wat zou er gebeuren als ook hier vervolging kwam zoals in zoveel landen op deze wereld? Hoe diep zit je overtuiging dan? De overtuiging dat je gedragen wordt en gered bent door de liefde van Christus?

•

Er is nog een derde hindernis, het gestrooide zaad komt nog iets dieper dan zo-even, je gaat serieus om met het Woord, je overweegt het echt thuis nog even rustig maar het kan toch niet uitgroeien. En de reden is dat andere dingen belangrijker zijn voor je dan het Woord. Jezus noemt dat de zorgen van deze wereld en verleiding van de rijkdom (22) Geld en goed daar ben je druk mee, daar bouw je je zekerheid op. Eigenlijk gaat het hier om een op je zelfgericht leven. Dat is wel een punt van de tijd waarin we leven. Dat verduistert ook je zicht op de ander, de *arme* ander ook. Als je alleen maar vol bent van jezelf, je eigen dingen, je eigen belangen dan ben je geestelijk niet vruchtbaar. Dan pas je nog niet bij het Koninkrijk van God. Dit kan ook heel dichtbij komen waar Jezus hier de vinger bij legt.

Hij zegt de zorgen van deze wereld en de verleiding van de rijkdom verstikken het Woord. Zie je het voor je, het onkruid verdringt het opkomende plantje helemaal, zuigt alle voedingsstoffen op die voor het goede zaad bedoeld waren. Wat zijn dingen in ons leven die het Woord dat we horen verdringen? Er kunnen dingen zijn die helemaal onze aandacht opslokken, er is veel wat ons wat afleidt dat we niet toekomen aan stille tijd en het laten ontkiemen van het Woord en vandaar uit leven en vandaar uit in het leven staan. Het doet denken aan het woord dat Jezus spreekt in Mt 6: "Wees niet bezorgd over uw leven maar zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid"

•

Wel een ontdekkend woord vanavond. Staan wij daarvoor open? Maar is het dan hopeloos? Is er dan niet altijd iets waardoor het Woord verstikt dreigt te worden. Dan zou je misschien teleurgesteld kunnen denken, het wordt nooit wat me, er is altijd wel iets wat tussen het Woord en mij instaat.

Maar gelukkig, er is ook zaad dat wel een goede voedingsbodem aantreft. Vaak wordt het zo uitgelegd dat er tenslotte ook nog een deeltje valt in de goede aarde. Maar het volgt niet uit de tekst dat het deel dat in goede aarde valt een klein deel is, misschien is het wel een groter deel dan al die andere delen bij elkaar.

Het is bemoedigend dat er ook zaad in goede aarde valt. Ik denk aan de tekst uit Jesaja 55:11 dat "het Woord dat uit de mond van God voortgaat zal niet vruchteloos tot Hem terugkeren". Het Woord dat gepredikt wordt zal kracht doen, de Heilige Geest is ook vanavond bezig uw, jouw en mijn hart te bewerken. Hij is bezig om uw hart om te ploegen zodat het Woord precies op die plek kan vallen in uw leven waar het moet vallen, bemoedigend, corrigerend. De Geest weet die plek te vinden. Gelukkig maar.

God wil u jou, mij geestelijk vruchtbaar maken. Wat die vruchten zijn wordt verder niet uitgewerkt in dit gedeelte maar we worden vruchtbaar als het Woord invloed op ons krijgt. Als het onze voeding is waar we van leven, als het we indrinken omdat we niet zonder kunnen.

In vs. 23 lezen we: "Bij wie in goede aarde gezaaid is, dat is hij die het Woord hoort en begrijpt (grijpt), die ook vrucht draagt en voortbrengt". Voortbrengt, er wordt dus ook zichtbaar. Het is de bedoeling dat we het Woord dat we horen ook gaan doen, wat doen we met deze preek?

En dan nog iets, niet iedereen is geestelijk even vruchtbaar, dat kan blijkbaar variëren 100%, 60%, 30% staat er. Bijzonder wat hier staat. Dat is bemoedigend, blijkbaar is in de gemeente van Christus variatie mogelijk in geestelijke vruchtbaarheid *als* er maar vruchtbaarheid is. Dat geeft een stukje ontspanning. En niet iedereen heeft evenveel talenten en gaven gekregen maar dat is niet belangrijk, het gaat erom wat je doet met wat je wel hebt gekregen.

Vrucht dragen, dat gaat gebeuren, als we echt bereid zijn te luisteren naar Jezus' woorden. Elke weer is de verkondiging daar op uit, dat we mensen zullen zijn van het Koninkrijk, gewortelde mensen, met liefde tot God, met liefde tot mensen.

Amen.